

Protokollsutdrag

KS § 129 Dnr 2016.145 KS 000

Remissvar - Betänkandet Låt fler forma framtiden! SOU 2016:5**Ärendebeskrivning**

Demokratiutredningen har lämnat betänkandet Låt fler forma framtiden! SOU 2016:5. Demokratiutrednings uppdrag har varit att utreda hur engagemanget inom den representativa demokratin kan öka och breddas och hur individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen kan stärkas. Kulturdepartementet har skickat betänkandet på remiss till samtliga kommuner, landsting, politiska partier och flera andra organisationer.

Demokratiforum har kommunstyrelsens uppdrag att vara rådgivande i frågor som gäller formerna för kommunikationen mellan politiker och kommuninvånare samt att arbeta långsiktigt med demokratifrågor i kommunen. Demokratiforum har tagit fram ett förslag till remissvar från kommunen. Kommunens svar är avgränsat till att endast beröra de delar av betänkandet som innebär förslag till förändringar i kommunallagen.

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 18 maj 2016 framfört följande:

Demokratiforums förslag till remissvar;

Alingsås kommun lämnar ett yttrande som avser de delar av utredningen som innebär förändringar i kommunallagen.

De förtroendevaldas villkor

Förändringen att valbarheten upphör vid nästa fullmäktigesammanträde istället för omedelbart är en bra förändring, som underlättar hanteringen och tydliggör att fullmäktige har möjlighet att ta ställning till fortsatt uppdrag, trots att valbarheten har upphört.

Nuvarande regel om att man, under vissa omständigheter, har möjlighet att behålla ett uppdrag även om man inte längre är folkbokförd i kommunen, är en undantagsregel. Det är viktigt att det förblir ett undantag, eftersom det bryter mot grunden i den Svenska representativa demokratin, att den som representerar själv kommer från den population hen representerar. Argumenten för att utöka undantaget till att även omfatta kommunfullmäktiges ledamöter handlar om enskilda individers möjlighet att engagera sig politiskt. Målet att möjliggöra för enskilda individer att behålla sitt politiska uppdrag får dock aldrig bli viktigare än den förtroendevaldes legitimitet hos de kommuninvånare hen skall företräda. Då riskerar det att försvaga demokratin och bidra till den professionalisering av det politiska uppdraget som utredningen vill motverka.

Möjligheten till ledighet från uppdrag för kommunalråd eller motsvarande på grund av sjukdom eller föräldraledighet är ett bra och väl avvägt förslag. Förslaget bör inte begränsas till att enbart omfatta förtroendevalda som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid utan även omfatta andra förtroendeuppdrag.

	Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	------------------	------------------	--------------------

KS § 129, forts Dnr 2016.145 KS 000

Förtroendevaldas trygghet och säkerhet är en angelägen fråga för att stärka demokratin. Formuleringen att kommunen skall "verka för" är väl avvägd med tanke på vilket ansvar som är möjligt och rimligt att lägga på kommunen. Det politiska uppdraget rör sig över hela skalan från formella strukturerade sammanträden i slutna rum inom den kommunala organisationen till individuella spontana samtal med kommuninvånare i offentliga miljöer. De olika delarna av uppdraget ställer olika krav på och ger olika förutsättningar att tillförsäkra trygghet och säkerhet. Vad som ingår i begreppet förtroendevaldas uppdrag behöver dock tydliggöras. Det arbete som förtroendevalda gör inom ramen för sina partiorganisationer är i nuläget ett område som inte faller inom ramen för kommunens ansvar. Det behöver tydliggöras om denna avgränsning även gäller i frågan om trygghet och säkerhet.

Medborgardialog

Det är bra att kravet på kommunerna att verka för medborgardialog tydliggörs genom att det skrivs in i kommunallagen. Alingsås kommun delar utredningens uppfattning att medborgardialog i ett tidigt skede i beslutsprocessen inte är ett hot mot den representativa demokratin, utan ett verktyg för att stärka den.

Folkinitiativ och folkmotion

Bra att öppna upp för möjligheten till elektronisk underskrift. Viktigt att detta sker under säkra former, så som föreslås i utredningen. En nationell plattform för folkinitiativ och folkmotion är ett mycket välkommet initiativ. Att det finns en administrativ hantering som är den samma för alla kommuner står på intet sätt i strid med det kommunala självstyret. Det är tvärt om något som bör utvecklas inom fler områden. Därför är det också bra att reglerna om folkinitiativ och folkmotion är obligatoriska. Det är svårt att hitta argument i det kommunala självstyret som motiverar varför kommuninvånarens möjligheter att väcka frågor skall skilja sig mellan olika kommuner.

Det är bra att medborgarförslag ersätts av folkmotion. Så som det föreslås i utredningen, är folkmotion ett mer demokratiskt verktyg än det nuvarande medborgarförslaget. Kommunikationen mellan initiativtagare, kommun och kommuninvånare, under tiden för namninsamling är dock något som behöver belysas ytterligare. Om ett folkinitiativ eller en folkmotion är grundad på missuppfattningar eller felaktiga sakförhållanden så är det viktigt att detta kommer fram så tidigt som möjligt i processen. Det vore olyckligt om initiativtagarna inte får denna information förrän kommunens beredning av ärendet tar vid efter sex månader. Många av de kommuner som infört e-petitioner har lägre tröskel och kortare röstningstid än förslaget i utredningen. Det bör därför övervägas om det skall vara en kortare tid för att samla in röster, till exempel 3 månader och en lägre tröskel än 1% av de folkbokförda i kommunen för att motionen skall beredas av kommunen.

Arbetsutskottet har den 1 juni 2016, § 116.

Kommunstyrelsens beslut:

Demokratiforums förslag till remissvar antas som kommunens remissvar till Kulturdepartementet.

	Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	------------------	------------------	--------------------

2016-06-20

KS § 129, forts Dnr 2016.145 KS 000

Anteckning

Daniel Filipsson (M), Karin Schagerlind (M) och Anton Oskarsson (M) lämnar följande protokollsanteckning:

Kommunstyrelsens svar är avgränsat till att endast beröra de delar av betänkandet som innebär förslag till förändringar i Kommunallag (1991:900). Med anledning av avgränsningen utelämnas möjligheten till remissyttranden kring frågor som är aktuella för kommunen trots att de inte kräver förändringar i Kommunallagen (1991:900).

Vi ser med oro på att flera förslag från betänkandet tycks ha det genomgående temat att makt skall komma ovanifrån och styra såväl kommunernas som partiernas egen organisation och verksamhet. Av betänkandet föreslås bland annat försöksverksamheter för att pröva myndighetsålderns relevans vid kommunal rösträtt, folkmotioner utan tydlig ansvarsuppföljning, kvotering vid partiinterna nomineringsprocesser och att kommunfullmäktige bör föreslå en bortre tidsgräns för tyngre politiska uppdrag. Samtliga av dessa förslag ger sken av att kommunernas och partiernas självbestämmande tycks vara mindre relevant än Kulturdepartementets uppfattning om hur ett samhälle bör se ut.

Samtidigt vill vi föra till protokollet att utredningen gav flera bra förslag, exempelvis hur förutsättningar för funktionsnedsatta att fullgöra sina uppdrag ska kunna förbättras. Bland annat föreslås att möteslokaler ska vara tillgänglighetsanpassade och att det under mötestid ska finnas möjlighet till assistans för de funktionshindrade som har det behovet.

Generellt anser vi att Alingsås kommun borde ha yttrat sig om mer än endast det som berör förändringar i Kommunallag (1991:900), i synnerhet då flera av förslagen berör det kommunala självstyret. Det är beklagligt att inte beredningen innehöll denna möjlighet.

Exp: Kulturdepartementet

	Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	------------------	------------------	--------------------